

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра Українознавства та загальної мовної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор

В. Г. Прушківський
2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Історія української культури**

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 132 Матеріалознавство

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Прикладне матеріалознавство. Термічна обробка металів

(назва спеціалізації)

інститут, факультет фізико-технічний інститут, Інженерно-фізичний факультет

(назва інституту, факультету)

мова навчання українськаЗапоріжжя – 2019 рік

Робоча програма з дисципліни «Історія української культури»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів
спеціальності 132Матеріалознавство,
освітня програма (спеціалізація) Прикладне матеріалознавство. Термічна обробка металів
(назва спеціалізації)

„21” серпня, 2019 року - 16 с.

Розробники: доцент Спудка І.М., доцент Васильчук Т.В.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства та ЗМП

Протокол від 22.08 2019 року № 1

Завідувач кафедри українознавства та ЗМП

23 серпня 2019 року

(Шаповалов Г.І.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету
Протокол від. “29 ___ ” серпня 2019 року № 1

“30 ___ ” серпня 2019 року Голова НМК ГФ Дєдков М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* «Прикладне матеріалознавство. Термічна обробка металів»

“ ____ ” 2019 року Керівник групи

(Ткач Д.В.)
(прізвище та ініціали)

Запоріжжя , 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Напрям підготовки – 13 Механічна інженерія	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність – 132 Матеріалознавство (Прикладне матеріалознавство. Термічна обробка металів)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Основні напрямки української культури на різних історичних етапах її становлення та розвитку (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
		4 год.	6 год.
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30% до 70%

для заочної форми навчання – 6% до 94%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати студентам знання з історії української культури, зосередившись на найбільш актуальних проблемах: поняття культури, її структури та функцій; причини, час зародження мистецтва, види та жанри мистецтва; особливості розвитку культури певних регіонів з характерним історично визначенім рівнем розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людей та дати уявлення про зв'язок української культури зі світовою; найвидатніші культурні досягнення людства в стародавню добу, в період середньовіччя та нового часу, на сучасному етапі; витоки, формування, особливості розвитку культури українського народу.

Завдання: розуміти місце і роль культури в структурі людської життєдіяльності; вивчити досвід поколінь та історичні уроки розвитку суспільства, людини, культури; формувати всебічно і гармонійно розвинену особистість, людину, що органічно поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість; сприяти виробленню високих гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності; розуміти цінність і необхідність збереження культурних здобутків людства.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Історія української культури» у студента повинні бути сформовані наступні **загальні компетентності**:

- K3.01.** Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу.
- K3.03.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- K3.04.** Здатність виявляти та вирішувати проблеми
- K3.07.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- K3.08.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Компетентності за дисципліною:

- здатність розуміти та використовувати основні культурологічні поняття у повсякденному житті;
- здатність порівнювати розвиток української культури з розвитком культур інших народів світу, зокрема культур народів Західної Європи;
- здатність змістово і послідовно аналізувати основні культурні епохи, їх історико-культурні пам'ятки;
- здатність орієнтуватися в основних напрямках сучасної української культури, а також вміти дати їм об'єктивну та науково обґрунтовану характеристику;
- здатність самостійно робити висновки й узагальнення культурологічних проблем; вміти застосовувати культурологічні знання для визначення особистої орієнтації в культурному просторі.
- здатність володіти основними елементами культурного етикету та виявляти свою всебічну обізнаність в питаннях української культури;

- здатність використовувати набуті знання, вміння та навики в обраній за фахом практичній роботі.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Демонструвати володіння логікою та методологією наукового пізнання.

ПРН3. Володіти засобами сучасних інформаційних та комунікаційних технологій в обсязі, достатньому для навчання та професійної діяльності.

ПРН7. Володіти навичками, які дозволяють продовжувати вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ПРН8. Уміти застосувати свої знання для вирішення проблем в новому або незнайомому середовищі.

ПРН11. Демонструвати навички спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- аналізувати явища духовного життя, усвідомлювати природу різних видів і жанрів мистецтва, орієнтуватися в багатому світі художньої культури України;

- застосовувати засвоєні теоретичні знання для аналізу сучасних культурних процесів в Україні;

- систематизувати та узагальнювати інформацію за допомогою наочних та мультимедійних презентацій; результати наукового дослідження представляти у вигляді навчальних (реферат) та наукових (тези доповіді, стаття) робіт;

- використовувати культурологічні знання для формування особистої культури.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Культура України від найдавніших часів до середини XIV ст.

Тема 1. Витоки української культури.

Культура – об’єкт наукового дослідження. Поняття «культура». Культура як сукупність засобів та прийомів людської діяльності. Культурні контакти і взаємовплив культур народів світу. Філософські концепції культури. Українська культура як цілісна система. Феномен української культури та її самобутність. Провідні функції культури в процесі українського державотворення. Історичні та геополітичні умови формування української культури. Українська культура: основні етапи розвитку, носії українського культурного процесу.

Зарубинецька та черняхівська культури. Культура стародавніх слов’ян: венеди, анти, склавини. Життя, побут, світогляд стародавніх слов’ян. Язичницька культура. Міфологія східнослов’янських племен. Мистецькі набутки слов’ян. Особливості писемності. «Велесова книга». Античні історики про слов’ян та їх культуру.

Тема 2. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Джерела формування культури Київської Русі. Матеріальна і духовна культура східних слов'ян. Уявлення про культуру в Київській Русі. Особливості давньоруського мистецтва. Періоди розвитку давньоруського мистецтва. Музика. Театральні видовища. Хрещення Русі и реформація культури: претензії православ'я бути культурою. Церква та її роль у культурному житті Київської Русі. Монастири. Писемність і літературна традиція. Освіта та наукові знання. Бібліотеки. Книжна справа. Найдавніші літописи. Ідея єдиної Русі як культурна парадигма («Слово о полку Ігоревім»). Давньоруська міська культура. Культова, оборонна та палацова архітектура. Софіївський собор, Десятинна церква, Золоті ворота. Іконопис як один з найбільш яскравих напрямів образотворчого мистецтва. Фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури.

Історико-культурне значення утворення Галицько-Волинської держави. Фортифікаційна і будівельна діяльність князів. Роль Данила Галицького в культурному піднесенні князівства. Літописання. Галицька архітектурна школа. Іконописні традиції ГВК.

Змістовий модуль 2. Культура України геройчної доби (XIV –XVIII ст.)

Тема 3. Культура періоду становлення української народності (XIV – початку XVII ст.)

Специфічні риси культури Ренесансу: ідея самоцінності та самодостатності людської особистості, гуманізм, універсалізація. Формування і розвиток української культури в XIV –XVII ст. та вплив на нього політичної ситуації. Перехід українських земель під владу Великого князівства Литовського, згодом Речі Посполитої. Суспільно-політичні умови формування нового (ренесансного) типу української культури. Зміна зовнішньополітичних обставин як профільний чинник трансформування української культури. Вплив мистецтва Відродження на українську архітектуру (сер. XVI ст.). Еволюція української скульптури і живопису в XIV-XVII ст. Вплив релігійного мистецтва на український живопис. Своєрідність української ікони.

Діяльність культурно-освітніх осередків. Особливості функціонування братських шкіл. Розвиток науки, видання букварів, граматик. Полемічна література.

Тема 4. Духовна культура України епохи Бароко та доби Просвітництва (друга половина XVII–XVIII ст.)

Витоки козацької культури та основні джерела її вивчення. Проблема синкретизму козацької культури. Освітня система в козацькій державі. Козацька етнопедагогіка.

Світоглядно-естетичні засади українського бароко: антиномічність, динамізм, нагромадження прикрас, аллегорій та емблем, парадокс та надмірна театральність. Формування нового ідеалу людини – «людина національна». Інтерпретація бароко як національно-органічного стилю в українській культурі. Напрямки розвитку архітектури: єзуїтське бароко, перехідний стиль, українське бароко. Декоративізм, орнаментальність та колористика як характерні риси

українського архітектурного бароко. Палацова архітектура. Рококо в українських архітектурних пам'ятках. Розвиток української барокової скульптури. Бароко в живописі (М Петрахнович, І. Руткович), розвиток парсунного портрету і гравюри (О. Тарасевич, Л. Тарасевич, І. Щирський.). Бароко в літературі. Нові здобутки українського барокового музичного мистецтва. Формування національної української культури бароко як стильова домінанта епохи. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Поширення хорового (партесно-хорального) співу.

Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи. Культура і мистецтво в Україні XVIII ст. Розвиток освіти. Києво-Могилянська академія як вищий навчальний заклад, центр науки і культури. Створення колегій. Григорій Сковорода— просвітитель, філософ і поет. Вплив української культури на розвиток культурних процесів у Росії (С. Полоцький, С. Яворський, Ф. Прокопович).

Змістовий модуль 3. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – XIX ст.)

Тема 5. Національно-культурне відродження в Україні кінця XVIII – XIX ст. Український романтизм

Просвітительські ідеї в культурі України. Вплив соціально-політичних подій на розвиток української культури у першій половині XIX ст. Основні риси культури XIX ст. Ідейний пошук романтизму, індивідуалізму в художній культурі XIX в. Поширення освіти, відкриття шкіл, народних училищ. Роль Харківського та Київського університетів. Розвиток науки та філософської думки. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. «Історія Русів». Зв'язок народного та професійного мистецтва. Діяльність Т.Г. Шевченка. Кирило-Мефодіївське товариство.

Ідейний пошук романтизму, індивідуалізму в художній культурі XIX в. Формування української класичної літератури. Романтизм у літературі. Критичний реалізм 30-40-х рр. XIX ст. Натуралізм в мистецтві. Соціальні протиріччя XIX – XX ст. в культурі. Література кінця XIX ст. Початок науково-технічної революції. Культурологічний зміст відкриттів XIX ст.

Українська культура в період національного відродження (друга половина XIX – початок XX ст.). Циркуляр Валуєва 1863 р. про заборону української мови. Емський указ 1876 р. про заборону українського письменства. Національні культурні організації і рухи в умовах реакційної урядової політики. Роль українського мистецтва у боротьбі зі спробами зросійщення України. Освіта і наука. Діяльність В.Антоновича, М.Костомарова, М.Драгоманова. Особливості літературного процесу. Розвиток українського театрального мистецтва. Музичне мистецтво. М.Лисенко – основоположник української класичної музики. Живопис, скульптура, архітектура.

Змістовий модуль 4. Українська культура ХХ - поч. ХХІ ст.

Тема 6. Духовна культура України ХХ ст.

Основні естетичні принципи модернізму. Особливості розвитку літератури (І. Франко, П. Грабовський, М. Коцюбинський). Український неоромантизм (М. Вороний, Леся Українка); своєрідність українського експресіонізму (П. Карманський, В. Стефаник). Український авангард 1900–1910 рр. Групи «Молода Муз» (Б. Лепкий, П. Карманський та ін.), «Українська хата» (М. Вороний, Г. Чупринка та ін.). Футуризм у малярстві та поезії (В. Єрмолов, М. Семенко та ін.).

Українське національне відродження періоду Української революції. Тенденції розвитку української культури у нових політичних умовах. Українізація та її суть. Основні засади п'ятирічних планів культосвітнього будівництва УРСР. Основні напрямки в розвитку українського мистецтва у 20-30-і рр. ХХ ст. Реалізм та соцреалізм в українському живописі. Український мистецький авангард та його доля. Література й театр на тлі нових національних та соціальних реалій. Стан української кінематографії. О. Довженко. Відносини держави і церкви. Трагедія української культури у період сталінізму. Культура УРСР під час Другої світової війни.

Політика правлячої комуністичної партії у сфері культури українського народу у другій половині 40-х рр. – першій половині 60-х рр. Посилення ідеологізації культури, вихолощення національної самобутності з культурного і духовного життя українського народу. Негативні наслідки наступу тоталітаризму на культуру.

Українська культура в умовах кризи авторитарного режиму. Рівень, якість та темпи розвитку української культури у другій половині 60-х – 80-і рр. Українські митці і дисидентський рух.

Тема 7. Культура України в умовах соціально-політичних реалій (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.)

Українська культура в зарубіжжі. Культура України в умовах кризи радянського суспільства і становлення української державності. Громадсько-культурні і суспільно-політичні організації, угруповання і рухи, їх значення в культурному житті українців. Соціокультурна ситуація незалежної України. Новий статус національної культури. Реформування системи вищої освіти. Розвиток української науки. Розділення культури на елітарну і масову. Розвиток культури національних меншин. Нові відносини держави і церкви. Культурні контакти з різними країнами.

Нові тенденції в мистецькому житті як результат отриманої в 90-ті рр. свободи творчості. Розвиток української національної музичної школи. Театр і кіно. Негативні наслідки комерціалізації мистецтва. Вплив політичної боротьби в сучасній Україні на розвиток вітчизняної культури. Перспективи розвитку національної культури. Досягнення і проблеми культури незалежної України. Українська культура за межами України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Культура України від найдавніших часів до середини XIV ст.

Тема 1. Витоки української культури	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 2. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	12	2	2			8	14	2			2	10
Разом за змістовим модулем 1	26	4	4			18	28	4	2		2	20

Змістовий модуль 2. Культура України героїчної доби (XIV –XVIII ст.)

Тема 3. Культура періоду становлення української народності (XIV – початку XVII ст.)	12	2	2			8	12					12
Тема 4. Духовна культура України епохи Бароко та доби Просвітництва (друга половина XVII–XVIII ст.)	12	2	2			8	12					12
Разом за змістовим модулем 2	24	4	4			16	24					24

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII –XIX ст.)

Тема 5. Національно-культурне відродження в Україні кінця XVIII – XIX ст. Український романтизм	16	2	2		4	8	18				4	14
Разом за змістовим модулем 3	16	2	2		4	8	18				4	14

Змістовий модуль 4. Українська культура XX - поч. ХХІ ст.

Тема 6. Духовна культура України ХХ ст.	12	2	2			8	10					10	
Тема 7. Культура України в умовах нових соціально-політичних реалій (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.)	12	2	2			8	10					10	
Разом за змістовим модулем 4	24	4	4			16	20					20	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
												13	
Усього годин	90	14	14			4	58	90	4	2		6	78

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен української культури.	2
2	Історичні передумови виникнення та формування української культури	2
3	Розвиток культури впродовж литовсько-польського та польсько-козацького періодів (XIV-XVII ст.)	2
4	Культура Гетьманщини (1648 – 1783 рр.).	2
5	Українська культура кінця XVIII – XIX ст.	2
6	Українська культура ХХ ст.	2
7	Сучасна українська культура, перспективи розвитку.	2
	Разом	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та витоки української культури	10
2	Культура княжої доби	8
3	Культура литовсько-польського періоду	8
4	Українська культура часів Гетьманщини	8
5	Українська культура наприкінці XVIII – XIX ст.	8
6	Політика радянської влади у сфері культури у 20-80-ті рр. ХХ ст.	8

7	Основні тенденції розвитку сучасної української культури.	8
	Разом	58

8. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – підготовка рефератів на семінарські заняття (на вибір).

1. Історія формування та багатозначність поняття «цивілізація».
2. Дилема «Схід-Захід» в історичному розвитку української нації.
3. Проблема національної ідентичності українців.
4. Феномен трипільських протоміст.
5. Мистецтво кам'яного віку: український контекст.
6. Характерні риси давньогрецької культури.
7. Порівняльна характеристика культур Давньої Греції та Давнього Риму.
8. Кочові племена Північного Причорномор'я та античний світ : проблема культурних впливів.
9. Звіриний стиль як вершина скіфського мистецтва.
10. Військова справа скіфів та сарматів.
11. Архітектура античних колоній північного Причорномор'я: особливості розвитку.
12. Етнокультурні процеси на території Європи у I тис. до н.е. - I тис. н.е.: слов'янська проблема.
13. Літописні племена Південної Русі.
14. Слов'янська першооснова та іншоетнічні впливи у давньоруській культурі.
15. Вірування та обряди стародавніх слов'ян.
16. Кирило-методіївські традиції в києворуському християнстві.
17. Традиції іконописання в Київській Русі.
18. Формування традицій української пластики: княжа доба.
19. Усна народна творчість - величезна скарбниця духовної культури Київської Русі.
20. Запровадження літературної мови на Русі.
21. Просвітницька діяльність Кирила і Мефодія.
22. «Ізборник Святослава» - найдавніша пам'ятка писемності Київської Русі.
23. Літописання як самобутній жанр літератури.
24. «Слово о полку Ігоревім» - перлина давньоруської літератури.
25. Галицько-Волинське князівство - спадкоємець культури Київської держави.
26. Правління Данила Галицького - одна з умов становлення і подальшого розвитку національної культури.
27. Галицько-Волинське князівство: проблема стосунків з середньовічною Європою.
28. Стилі та напрямки в архітектурі Галицько-Волинського князівства.
29. Сакральна архітектура Львова княжої доби.
30. Ренесанс - переходна епоха від середньовічної культури до культури Нового часу.
31. Мистецтво Відродження як своєрідний синтез античної фізичної краси і християнської духовності.
32. Гуманістична ідеологія в українській культурі: шляхи проникнення.

33. Реформаційні ідеї в українській ренесансній культурі.
34. Ренесансна ідеологія в українській літературі.
35. Живопис українського Ренесансу: розвиток жанрів та колористики.
36. Києво-Могилянська академія та її значення для розвитку науки та освіти в Україні у ХУІІ -ХУІІІ ст.
37. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво.
38. Художньо-естетичні особливості української барокої літератури.
39. Формування нових світоглядних парадигм в Україні др. пол. ХУІІ - ХУІІІ ст.
40. Феномен Богородиці-Покрови в мистецтві і легендах козацької України.
41. Архетипи українського народного живопису : козак Мамай.
42. Витоки українського Просвітництва: європейська та українська філософська думки.
43. Організаційні форми українського Просвітництва («Зібрання», «Попівська академія»).
44. Класицизм як елемент російської імперської ідеології.
45. Трансформація козацької старшини в дворянський стан на поч. XIX століття.
46. Софіївка як видатна пам'ятка садово-паркового мистецтва.
47. Різноманітність видів і форм художньої культури модернізму.
48. Ідея суспільного прогресу в творах українських просвітників.
49. Проблема протистояння класицизму та романтизму: український контекст.
50. Засади українського романтизму як підґрунтя української національної ідеї.
51. Т. Шевченко як творець міфологізованої національної свідомості.
52. Месіанство України в «Книзі буття українського народу».
53. Реалізм в українському музичному мистецтві : Микола Леонтович.
54. Проблема національної ідентифікації в українському реалістичному живописі: передвижники і Україна.
55. Творчість західноукраїнських художників: Теофіл Копистянський.
56. Ідейно-теоретичні передумови формування вітчизняних модерністичних тенденцій.
57. Чинники та характер модернізації вітчизняного соціокультурного простору.
58. Полістилізм українського живопису к. XIX ст.
59. Еклектизм в українській архітектурі.
60. Духовна еволюція та світоглядна позиція Миколи Хвильового.
61. Українська культура у 20-30-ті роки ХХ ст.
62. Олександр Довженко і становлення української кінематографії.
63. Національна культура в сучасній Україні.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- словесні;

- наочні;
- практичні;
- евристичний;
- проблемно-пошуковий;
- науково-дослідницький;
- метод проблемного викладання.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

- визначати головні етапи та стадії, умови функціонування української культури; найважливіші події, явища, персоналії українського культурного життя; історичні форми розвитку культури в Україні;
- аналізувати літературу з історії української культури;
- дискутувати з проблемних, суперечливих питань українського культурного процесу;
- застосовувати знання з історії української культури у процесі розв'язання професійних завдань,
- здобуття практичних навичок для оцінки поточних соціокультурних процесів та явищ.

11. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на семінарських заняттях, заслуховування рефератів під час семінарських занять, аудиторна контрольна робота за змістовими модулями, рубіжні контролі.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, письмова відповідь на іспитові питання.

12. Критерії оцінювання

Кожен рубіжний контроль передбачає два змістових модулі й оцінюється за 100-балльною шкалою.

Під час контролю враховуються наступні види робіт:

- активність роботи студента на практичному занятті оцінюється до 5 балів. (Всього 7 семінарських занять по 5 балів = 35 балів);
- перевірка конспекту лекцій – 20 балів;
- аудиторна контрольна робота – до 45 балів.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	

60-69	E		
35-59	FX	нездовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	нездовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки з планами семінарських занять з дисципліни «Історія української культури» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання з тестами для перевірки знань (за вимогами кредитно – модульної системи) та методичне забезпечення модульного контролю знань / Укл.: М.В. Дєдков, Г.І. Шаповалов, Т.В. Васильчук та ін. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. – 46 с.

2. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Історія української культури» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання з питаннями для самостійної роботи і тестами для перевірки знань (за вимогами кредитно – модульної системи) та методичне забезпечення модульного контролю знань / Укл.: Т.В. Васильчук, М.В.Дєдков, В.П. Катрич та ін. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. – 42 с.

3. Плани семінарських занять і тематика контрольних робіт з дисципліни «Історія української культури» для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання /Укл.: Дєдков М.В. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. – 60с.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / [Ю.П. Богуцький, В.П. Андрушенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько]; За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.

2. Бокань В. А. Історія культури України: Навч. посібник / В. А. Бокань, Л. П. Польовий. – К.: МАУП, 1998. – 232 с.

3. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дєдкова. – Запоріжжя: Дике Поле, 2009. – 376 с.

4. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник / М. В. Кордон. – [вид. 2-ге]. - К.: Центр учебової літератури, 2007. – 584 с.

5. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. Л. Шевнюк та ін.; За ред. М. М. Заковича. — [4-те вид., випр. і допов]. — К.: Знання, 2009. — 589 с.

6. Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник / В. Шейко, Л. Тишевська. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.

Допоміжна:

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. пос. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова. - Львів: Світ, 2004. - 344 с.
2. Білик Б. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб./ Б. Білик та ін.; За ред. С. Клапчука, В. Остафійчука. – К.: Вища шк.; Знання, 1999. – 326 с.
3. Гаврюшенко О. А. Історія культури: Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2004. – 763 с.
4. Греченко В. Історія світової та української культури: Підруч / [В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко]. - К.: Літера, 2000. - 464 с.
5. Горський В.С. Філософія в українській культурі: (методологія та історія). Філософські нариси / В. С. Горський. - К.: Центр практичної філософії, 2001. - 236 с.
6. Дещинський Л. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / [Л. Дещинський, Я. Денісов, М. Скалецький, Л. Щубов, Н. Барановська, О. Макарчук]. – Вид. 4-е, перероблене і доповнене. – Л.: Бескид Біт, 2005. – 304 с.
7. Зотов В. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів / В. Зотов, А. Клімачова, В. Таран. - К.: Центр учебової літератури, 2009. - 269 с.
8. Історія української культури у 5 т.
 - Т.1. Історія культури давнього населення України. – К., 2001.
 - Т.2. Українська культура XIII - першої половини ХУІІІ ст. – К., 2002.
 - Т.3. Українська культура першої половини ХУІІ – ХУІІІ ст. – К., 2003.
 - Т.4. Українська культура другої половини XIX ст. – К., 2005
 - Т.5. Кн.1. Українська культура XX - початку ХХІ століття. – К., 2011.- 862с.
9. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): Навч. Посібник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький В.В. [3 вид]. - Х.: Одісей, 2004. - 304 с.
10. Курас І. Провідники духовності в Україні / І. Курас. - К.: Вища школа, 2003. - 738 с.
11. Левчук Л. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Л. Левчук. – К.: Либідь, 1997. – 449 с.
12. Матвєєва Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Матвєєва. – К.: Либідь, 2005. – 512 с.
13. Миропольська Н. Художня культура світу: Європейський культурний регіон: Навч. посіб. / [Н. Миропольська, Е. Бєлкіна, Л. Масол, О. Оніщенко]. – К.: Вища школа, 2001. – 191 с.
14. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н.Д. Пальм, Т.Є. Гетало. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.
15. Погорілий О. Культурологія: Навчальний посібник / Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. - К.: Києво-Могилянська академія, 2005. - 320 с.

16. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілий Д.Є. Культурологія: 100 питань - 100 відповідей. Навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвар, Д. Є. Погорілий. - К.: Фірма «ІНКОС», 2008. - 240 с.
17. Попович М. Григорій Сковорода: філософія свободи / М. Попович. – К.: Майстерня Білецьких, 2007. – 255 с.
18. Українська культура: цивілізаційний вимір/ Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К.: ІПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496с.
19. Українська та зарубіжна культура: Підручник / [за ред. В.О.Лозового]. - Х., 2006. - 376 с.
20. Тюременко І. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І. Тюременко, С. Буравченкова, П. Рудик. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 370 с.
21. Шевнюк О. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. / О. Шевнюк. - К.: Знання-Прес, 2002. - 277 с.

15. Інформаційні ресурси:

1. <http://pidruchniki.ws/16140505/kulturologiya/natsionalno-kulturne pidnesenna 20-30-h rokiv#985>
2. http://www.nuos.edu.ua/files/Visotskii_Istoriia_ukrayinskoyi_kulturi.pdf
3. <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>
4. http://chitalka.info/gp_07/gp_07index.htm
5. <http://izbornyk.org.ua/istkult2/ikult2.htm>
6. http://www.franko.lviv.ua/faculty/Phil/madey_ist_ukr_cultury.pdf
7. http://www.nuos.edu.ua/files/Shieiko_Tishievska_Istoriia_ukrayinskoyi_kulturi.pdf
8. <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/>

Запоріжжя , 2019 рік

СИЛЛАБУС

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тип: нормативна

Курс (рік навчання): 2(2)

Семестр: 4

Кредити: 3

Викладач: Спудка Ірина Миколаївна, канд. іст. наук, доцент

Розподіл годин: загальна кількість 90 годин (14 лекцій, 14 семінарських занять, 60 годин самостійної роботи).

Лекції, семінарські завдання.

Метою курсу є дати студентам знання з історії української культури, зосередившись на найбільш актуальних проблемах:

- Поняття культури, її структури та функцій;
- Причини, час зародження мистецтва, види та жанри мистецтва;
- Особливості розвитку культури певних регіонів з характерним історично визначенім рівнем розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людей та дати уявлення про зв'язок української культури зі світовою;
- Найвидатніші культурні досягнення людства в стародавню добу, в період середньовіччя та нового часу, на сучасному етапі;
- Витоки, формування, особливості розвитку культури українського народу;
- Безперервність і взаємопов'язаність культурного розвитку людства;
- Надзвичайна цінність культурного надбання людства і кожного окремого народу

Вміст курсу: розуміти місце і роль культури в структурі людської життєдіяльності; вивчити досвід поколінь та історичні уроки розвитку суспільства, людини, культури; формувати всебічно і гармонійно розвинену особистість, людину, що органічно поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість; сприяти виробленню високих гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності; розуміти цінність і необхідність збереження культурних здобутків людства.

Структура курсу:

1. Витоки української культури.
2. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
3. Культура періоду становлення української народності (XIV – початку XVII ст.)

4. Духовна культура України епохи Бароко та доби Просвітництва (друга половина XVII–XVIII ст.).

5. Національно-культурне відродження в Україні кінця XVIII – XIX ст. Український романтизм.

6. Духовна культура України XX ст.

7. Культура України в умовах нових соціально-політичних реалій (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.)

Курс буде складатися з 3 кредитів (лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна робота). Під час занять студенти будуть засвоювати знання з української культури.

Результати навчання:

загальні компетентності:

К3.01. Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу.

К3.03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

К3.04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми

К3.07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

К3.08. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Демонструвати володіння логікою та методологією наукового пізнання.

ПРН3. Володіти засобами сучасних інформаційних та комунікаційних технологій в обсязі, достатньому для навчання та професійної діяльності.

ПРН7. Володіти навичками, які дозволяють продовжувати вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ПРН8. Уміти застосувати свої знання для вирішення проблем в новому або незнайомому середовищі.

ПРН11. Демонструвати навички спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- аналізувати явища духовного життя, усвідомлювати природу різних видів і жанрів мистецтва, орієнтуватися в багатому світі художньої культури України;

- застосовувати засвоєні теоретичні знання для аналізу сучасних культурних процесів в Україні;

- систематизувати та узагальнювати інформацію за допомогою наочних та мультимедійних презентацій; результати наукового дослідження представляти у вигляді навчальних (реферат) та наукових (тези доповіді, стаття) робіт;

- використовувати культурологічні знання для формування особистої культури.

Оцінювання: за результатами засвоєння дисципліни складається іспит. Для студентів денної форми навчання: усне опитування на семінарських заняттях, заслуховування рефератів під час семінарських занять, аудиторна контрольна робота за змістовими модулями, рубіжні контролі.

Кожен рубіжний контроль передбачає два змістових модулі й оцінюється за 100-балльною шкалою.

Під час контролю враховуються наступні види робіт:

- активність студента на практичному занятті оцінюється до 5 балів. (Всього 7 семінарських занять по 5 балів = 35 балів);
- перевірка конспекту лекцій – 10 балів;
- самостійна робота студента – 10 балів;
- аудиторна контрольна робота (рубіжний контроль) – до 45 балів.

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Конспект лекцій	c/p	p/k	
5	5	5	5	5	5	5	10	10	45	100

У разі невідвідування занять та несвоєчасної підготовки до семінарських занять, оцінка може знижуватись шляхом віднімання певної кількості балів. Зниження оцінки може бути скомпенсоване шляхом підготовки реферативних повідомлень відповідно до плану семінарських занять.

Академічна добросесність: в процесі вивчення навчальної дисципліни студент має підготувати реферативне повідомлення, що має бути завершеною самостійною роботою на основі обробленої літератури та доступних джерел. Реферативне повідомлення – це міні наукова робота, що складається з наступних складових: вступ, відповіді на питання, висновки, список використаної літератури. Реферат не має містити ознак плагіату. У разі виявлення ознак плагіату реферат не зараховується й підлягає доопрацюванню.

Література:

1. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / [Ю.П. Богуцький, В.П. Андрушенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько]; За ред. Ю.П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
2. Бокань В. А. Історія культури України: Навч. посібник / В. А. Бокань, Л. П. Польовий. – К.: МАУП, 1998. – 232 с.
3. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дєдкова. – Запоріжжя: Дике Поле, 2009. – 376 с.
4. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник / М. В. Кордон. – [вид. 2-ге]. - К.: Центр учебової літератури, 2007. – 584 с.
5. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. Л. Шевнюк та ін.; За ред. М. М. Заковича. — [4-те вид., випр. і допов]. — К.: Знання, 2009. — 589 с.
6. Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник / В. Шейко, Л. Тишевська. – К.: Кондор, 2006. – 264 с.
7. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. пос. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарьова. - Львів: Світ, 2004. - 344 с.

8. Білик Б. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб./ Б. Білик та ін.; За ред. С. Клапчука, В. Остафійчука. – К.: Вища шк.; Знання, 1999. – 326 с.
9. Гаврюшенко О. А. Історія культури: Навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К.: Кондор, 2004. – 763 с.
10. Греченко В. Історія світової та української культури: Підруч / [В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко]. - К.: Літера, 2000. - 464 с.
11. Горський В.С. Філософія в українській культурі: (методологія та історія). Філософські нариси / В. С. Горський. - К.: Центр практичної філософії, 2001. - 236 с.
12. Дещинський Л. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / [Л. Дещинський, Я. Денісов, М. Скалецький, Л. Ізубов, Н. Барановська, О. Макарчук]. – Вид. 4-е, перероблене і доповнене. – Л.: Бескид Біт, 2005. – 304 с.
13. Зотов В. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів / В. Зотов, А. Клімачова, В. Таран. - К.: Центр учебової літератури, 2009. - 269 с.
14. Історія української культури у 5 т.
 - Т.1. Історія культури давнього населення України. – К., 2001.
 - Т.2. Українська культура ХІІІ - першої половини ХУІІІ ст. – К., 2002.
 - Т.3. Українська культура першої половини ХУІІ – ХУІІІ ст. – К., 2003.
 - Т.4. Українська культура другої половини ХІХ ст. – К., 2005
 - Т.5. Кн.1. Українська культура ХХ - початку ХХІ століть. – К., 2011.- 862с.
- 15.Кулас І. Провідники духовності в Україні / І. Кулас. - К.: Вища школа, 2003. - 738 с.
16. Миропольська Н. Художня культура світу: Європейський культурний регіон: Навч. посіб. / [Н. Миропольська, Е. Бєлкіна, Л. Масол, О. Оніщенко]. – К.: Вища школа, 2001. – 191 с.
17. Погорілий О. Культурологія: Навчальний посібник / Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. - К.: Києво-Могилянська академія, 2005. - 320 с.
18. Українська та зарубіжна культура: Підручник / [за ред. В.О.Лозового]. - Х., 2006. - 376 с.
19. Тюрменко І. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І. Тюрменко, С. Буравченкова, П. Рудик. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 370 с.
20. Шевнюк О. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. / О. Шевнюк. - К.: Знання-Прес, 2002. - 277 с.